

3. PODRIADENIE SA V MANŽELSTVE (1 PT 3,1-7)

Po tom, ako bola téma podriadenia sa aplikovaná na oblasť verejného života (1 Pt 2,13-17) a bohato kristologicky motivovaná na vzťah otrokov k pánom (1 Pt 2,18-25), uplatňuje sa táto – v rámci rodinných pravidiel kľúčová – téma aj na manželský život.

3.1. Text a preklad

¹Ὁμοίως **[αἱ] γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι** τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσιν τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἅνευ λόγου κερδηθήσονται,

²ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἀγνὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν.

³ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἕξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν καὶ περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος

⁴ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄνθρωπος ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέως καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πολυτελής.

⁵οὕτως γὰρ ποτε καὶ **αἱ ἅγαι γυναῖκες** αἱ ἐλπίζουσαι εἰς θεὸν ἐκόσμου ἐαυτὰς **ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν,**

⁶ὡς Σάρρα ὑπήκουσεν τῷ Ἀβραάμ κύριον αὐτὸν καλοῦσα, ἧς ἐγενήθητε τέκνα ἀγαθοποιῶσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν.

⁷Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, **συνοικοῦντες** κατὰ γινῶσιν ὡς ἄσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ, **ἀπονέμοντες** τιμὴν ὡς καὶ συγκληρονόμοις χάριτος ζωῆς εἰς τὸ μὴ ἐγκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν.

¹ *Podobne ženy, nech sa podriaďujú svojim mužom, aby aj tých, čo neveria slovu, bez slova získal život ich žien,*

² *keď uvidia váš čistý život v bázni.*

³ *Vaša ozdoba nech nie je vonkajšia: zapletené vlasy, navešané zlato, preobliekanie šiat,*

⁴ *ale človek skrytý v srdci a čo je neporušiteľné: tichý a pokojný duch; to je vzácne pred Bohom.*

⁵ *Tak sa kedysi ozdobovali aj sväté ženy, ktoré dúfali v Boha a podriaďovali sa svojim mužom;*

⁶ *ako Sára poslúchala Abraháma a volala ho pánom. Vy ste jej dcérami, ak robíte dobré a nebojíte sa nijakého zastrašovania.*

⁷ *Rovnako aj vy, muži, žite s nimi vo vedomí, že sú slabšou ženskou nádobou a preukazujte im úctu ako spoludedičkám milosti života, aby vám nič neprekážalo v modlitbách.*

3.2. Lexikálno – syntaktická analýza

Text uvádza dve pravidlá – jedno obsažnejšie pre ženy (3,1-6) a druhé stručnejšie pre mužov (3,7).

Usmernenie pre ženy nadväzuje na predchádzajúcu časť adverbium *homoiós* - *rovnako* a príchastím *hypotassomenai* – *súc podriadené* (3,1). Pravidlo pre ženy je štruktúrované v štyroch častiach: oslovenie, imperatív, rozvinutie imperatívu a motivácia.

V oslovení manželiek sa im skrze adverbium *homoiós* dostáva prirovnania so situáciou sluhov, ktorým bola adresované predchádzajúce pravidlo. Hoci to priamo nie je vyjadrené, predsa však predchádzajúce pravidlo

a najmä jeho kristologickú motiváciu treba mať na zreteli pri interpretácii textu.

Imperatív je formulovaný prostredníctvom prídavia *hypotassomenai*, ktoré nadväzuje na príkaz úcty a rešpektu *pantas timésate - všetkých si ctíte* v 2,17. Zámeno *idiois – svojim, vlastným* odkazuje na vzťah manželky a manžela, nie na vzťah žien a mužov vo všeobecnosti.

Rozvinutie imperatívu je vyjadrené vo veršoch 3,3-4, kde sa nachádza inštrukcia o ozdobovaní manželky. Vzťažné zámeno *hón* odkazuje na manželky z predchádzajúceho verša, kde sú oslovené už v druhej osobe. Prísudkom je imperatív v zápore *estó ouch - nech nie je* a podmetom *kosmos - ozdoba*, charakterizovaný tromi podstatnými menami v genitive: *emplokés trichón - pozapletaných vlasov*, *peritheseós chrysión – navešaného zlata*; *endyseos himation - preobliekaných odevov*. Doslovne by sa to dalo preložiť aj takto: „Vaša nech nie je navonok ozdoba pozapletaných vlasov, navešaného zlata a preobliekaných odevov.“

Pre rozvinutie imperatívu je typickou väzba *ouk...alla - nie...ale*, ktorou sa vyjadruje kontrast nežiaduceho a požadovaného správania. V tomto prípade je to kontrast medzi dvojakým konaním: česanie, zdobenie a obliekanie na jednej strane a konaním charakterizovaným výrazmi *vnútorný človek, tichý a pokojný duch* na druhej strane.

Motivácia pravidla je dvojaká. Hneď v prvom verši po spojke *hina – aby* sa nachádza kristologická a misijná motivácia získania manžela pre Krista. Po rozvinutí

imperatívu cez pojem ozdoby sa uvádza motivácia krásy ženy, ktorá je spojená so svätosťou ilustrovanou príkladom konania Sáry (3,5-6). Nachádza sa tu znovu prídavné *hypotassomenai*, ktoré tak vytvára malú inklúziu s veršom 3,1. V rámci štruktúry *haustafel* prvé participium patrí k imperatívu, kým druhé je súčasťou motivácie. Kým prvé prídavné vo verši 3,1, ako sa už vyššie spomenulo, rozvíja imperatív úcty a rešpektu, druhé prídavné naopak rozvíja indikatív slovesa *kosmeó* – *ozdobujem* 3,5.

Pravidlo pre mužov je štvrtou smernicou v poradí po inštrukcii pre kresťanov vo vzťahu k vrchnosti (2,13-17), inštrukcii pre otrokov (2,18-25) a usmernení pre ženy (3,1-6). Na ňu potom nadväzuje časť 3,8-12, ktorá hovorí o vzťahoch v rámci spoločenstva.

Smernica má štruktúru rodinného pravidla: to znamená oslovenie, imperatív a motiváciu. V tomto prípade je všetko vyjadrené v jednom súvetí, zloženom z dvoch imperatívov vyjadrených prídavnými, ktoré nadväzujú na príkaz úcty a rešpektu vo verši 2,17 (*synoikúntes* - *spolunažívajúci*; *aponemontes* - *preukazujúci*) a jednej účelovej vety, ktorá vyjadruje celkovú motiváciu.⁸¹

Motivácia imperatívu sa nachádza za prídavnými vyjadrená pomocou častice *hós* - *ako*, za ktorou sa nachádza určitá charakteristika ženy. V prvom prípade je to označenie *asthenesteró skeuei tó gynaikeó* - *slabšia ženská nádo*ba a v druhom prípade *synkléronomois charitos zoés* - *spoludedičky milosti života*.

⁸¹ Porov. GOPPELT, L.: *A commentary on 1 Peter*. Eerdmans, Grand Rapids Michigan 1993, 226.